

ANA DİLİ ARAPÇA OLAN ÖĞRENCİLERİN A2 KONUŞMA BECERİSİ SINAVLARINDAKİ DİL BİLGİSİYLE İLGİLİ ORTAK HATALARININ TESPİTİ¹

Okt. Emre GÖKDUMAN*

Okt. Sibel YİĞİT**

Okt. Vedat EKMEKÇİ***

*Erciyes Üniversitesi, Sürekli Eğitim Merkezi, emre862@gmail.com

**Erciyes Üniversitesi, Sürekli Eğitim Merkezi, sibelyigit06@gmail.com

***Erciyes Üniversitesi, Sürekli Eğitim Merkezi, vedate64@hotmail.com

ÖZET

Erciyes Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi'nde A2 düzeyinde gerçekleştirilen konuşma becerisi sınavında 50 soru yer almakta ve öğrencilerden kura yöntemiyle sorulan soruları cevaplandırması istenmektedir. Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen ve ana dili Arapça olan öğrencilerin A2 konuşma becerisi sınavlarındaki dil bilgisiyle ilgili ortak hatalarının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı gerçekleştirmek üzere nitel araştırma yaklaşımı temel alınarak doküman analizine başvurulmuştur. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme yoluyla ulaşılan Erciyes Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi'nde Türkçe öğrenen A2 düzeyindeki ana dili Arapça olan 20 öğrenciye ait videolar araştırmada doküman olarak incelenmiştir. Videolarda yer alan bilgiler, kâğıda aktarılarak yanlış çözümlenmesi yaklaşımıyla analiz edilmiştir. Bu yolla, öğrencilerin A2 seviyesinde öğrendikleri dil bilgisi konularını; konuşma becerilerinde kullanımları, ortak sesletim ve dil bilgisi hataları belirlenmiştir. Tespit edilen hataların dikkate alınması Türkçe öğrenecek ana dili Arapça olan bireylerin daha az hata ile konuşmalarına imkan verecektir.

Anahtar sözcükler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, A2 Konuşma Becerisi, Ortak Hatalar.

DETERMINE OF COMMON GRAMMER ERRORS IN SPEAKING TURKISH A2 EXAM OF STUDENT WHO SPEAK ARABIC AS NATIVE SPEAKER

ABSTRACT

There is a question that parents, teachers and the specialists wonder about. If we want a child to be bilingual, what must we do to achieve this? Must we talk the two languages at the same time or must we teach each language one at a time? To solve this issue we looked at different theories. The research carried on bilingual children brings to light very new points of view. The result of these researches indicates that talking two

¹ Bu makale 24-25 Nisan 2015 tarihleri arasında Belçika'nın Gent şehrinde yapılan 1. Uluslararası Türkçe Öğretimi Kongresi'nde bildiri olarak sunulmuştur.

languages simultaneously does not affect the intelligence of the child negatively as was believed previously. Learning two or three languages does not effect the language development of the child either. Does keeping the two languages separate when the child is learning two languages simultaneously seem to be the best method that makes learning more effective? This paper tries to answer that question.

Keywords: Bilingual children, language development

1. GİRİŞ

Aksan(2003) dili, düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü, çok gelişmiş bir dizge olarak tarif eder.

Türkçe dil öğretimi dinleme, okuma, yazma ve konuşma becerileri olmak üzere dört temel becerinin üzerine kuruludur. “Türkçenin eğitimi ve öğretimi sürecinde 4 temel dil becerisinin istendik düzeyde edinilmesi ve geliştirilmesi öncül amaçlardandır.” (Mert, 2013, s. 358). Dil öğretimi çok yönlü ve uzmanlık isteyen bir alandır. Teknolojik gelişmelere paralel olarak dil öğretiminde de yeni yöntem ve teknikler oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bunun yanında sorun odaklı çalışmalar da oldukça önem kazanmaktadır. ‘Anadil ve hedef dilin karşılaştırılması ile öğrencilerin hedef dili öğrenmelerini sırasında karşılaşılabilecekleri güçlükler önceden kestirilebilir. Öğrencilerin karşılaştığı güçlükleri önceden bilmek yanlış yapılmasını önleyebilir.’ (Bölükbaş, 2011: ss.1357-1367)

Lado (1957: 2)’ ya göre, yabancı dil öğrenen öğrenciye, hedef dilin kendi ana diline benzeyen yönleri kolay; benzerlik göstermeyen yönleri ise zor gelmektedir. Bu durumdan ana dili farklılık gösteren öğrencilerin dil bilgisinde farklı hatalar yapabilecekleri anlaşılmaktadır. Bu hatalar öğrencilerin ana dilleri ve hedef dilin karşılaştırılmasıyla en aza indirilebilir. Bununla birlikte yapılan ortak dil bilgisi hataları değerlendirilip öğrenciye uygulanan yöntem ve tekniklerde değişikliğe gidilebilir. Öğrencinin ana diline göre hangi konuların veya becerilerin üstünde daha fazla durulması gerektiği konusuna ışık tutulabilir.

2. YANLIŞ ÇÖZÜMLEMESİ

Yanlış çözümlemesi, öğrencilerin yaptıkları yanlışların toplanması, analiz edilmesi ve bu veriler sonucunda eğitim-öğretim yöntem ve tekniklerinin değiştirilmesi, geliştirilmesidir.

Corder (1967)’a göre dil öğrenim sürecinde öğrenci yanlışlarının çözümlenmesinin üç temel yararı vardır: Birincisi, hedeflenen öğrenmenin ne ölçüde geliştiği konusunda öğretmene dönüt verir. İkincisi, araştırma yapan kişilere dilin nasıl öğrenildiğini gösterir. Üçüncüsü ise öğrenci için yanlışların önemli olmasıdır çünkü yanlış yapmak öğrenme için kullanılan bir yoldur.

3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

Bu çalışma Erciyes Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi’nde yapılmıştır. ERSEM ’de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen, ana dili Arapça olan öğrencilerden 20 öğrenci ile yapılan A2 konuşma becerisi sınavları video ile kayıt altına alınmıştır. Sınavda öğrencilere kura yöntemiyle 50 soru sunulmuştur ve seçtikleri sorulara birkaç cümleyle yanıt vermeleri istenmiştir. Sınav soruları güvenilirlik açısından Gazi Üniversitesi TÖMER tarafından

incelenmiş ve onaylanmayan sorular listeden çıkarılmıştır. Çalışmanın etik olması açısından öğrencilerin yazılı olarak izinleri alınmıştır.

Videolardaki bilgiler yazıya aktarılarak doküman incelemesi yapılmıştır. Bu çalışmada amacımıza uygun olduğu düşünülerek yanlış çözümlenmesi yaklaşımıyla içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çünkü içerik analizi birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). İçerik analizi yoluyla verileri tanımlama ve verilerin içinde saklı gerçekleri ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır (Gülbahar ve Alper, 2009). İçerik analizinde, dokümanlardan elde edilen nitel araştırma verilerinin işlenmesi, verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması şeklinde dört aşama bulunmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Daha sonra yanlış çözümlenmesi yaklaşımıyla öğrencilerin yaptıkları yanlışlar dilbilgisi açısından sınıflandırılmış ve değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUM

4.1 İsim Tamlamaları

Ana dili Arapça olan öğrencilerin konuşma becerilerini değerlendirmek amacıyla yapılan uygulama incelendiğinde 20 öğrenciden 10 öğrenci isim tamlamalarında hata yapmıştır. Başka bir ifadeyle hata oranı % 50'dir. Öğrencilerin genel yanlışları tamlanan eklerindedir.

4.1.1 Peş peşe öğrenme

Şimdi ERSEM'de Türkçe *kurs* gidiyorum.

Tıp *fakülteye* gideceğim.

Erciyes *Üniversite*'ye gideceğim.

Kart banka var.

İktisat *fakülte* bitirdim.

4.2 İyelik Ekleri

Öğrencilerin konuşma becerisi sınavlarında iyelik ekleri ile ilgili hata yapan öğrenci sayısı 8'dir. Diğer bir ifadeyle hata oranı % 40'tır.

4.2.1. İyelik Ekleriyle İlgili Yanlışlık İçeren Örnekler

Meslek İlahiyat.

Benim arkadaşım ziyaret ederim.

Onun *anne* var.

Bizim *öğretmen* çok güzel.

4.3 Ses Bilgisi

Türkçenin temeli olan ses bilgisi konusunda 20 öğrenciden 15'i hata yapmıştır. Diğer bir ifadeyle hata oranı % 75'tir.

4.3.1 Ses Bilgisiyle İlgili Yanlışlık İçeren Örnekler

İrakliyim. 30 yaşındeyim, bakarım.

Kağıtım çok iyi.

Kelebeklar uçar.

Ben çok meşgulum.

4.4. Hâl Ekleri

Çalışma konumuz olan 20 öğrenciden 17'si hâl eklerinde hata yapmıştır. Hâl eklerinde hata oranı % 85'tir.

4.4.1 Hâl Ekleriyle İlgili Yanlışlık İçeren Örnekler

Türkçe kursu gidiyorum.

Irak'ta ailem ile piknik gittik.

Yaz mevsimi çok seviyorum çünkü yazın ailemle deniz gidiyoruz.

İnsanlar ziyaret edeceğim.

Ona aradım.

4.5. Fiil Çekimi

Öğrenilen geçmiş zaman, görülen geçmiş zaman, şimdiki zaman, geniş zaman, gelecek zaman konuları sınav tarihine kadar öğrencilere anlatılmıştır. A2 konuşma becerisi sınavında 20 öğrenciden 5 öğrenci fiil çekimi konusunda hata yapmıştır. Hata oranı % 25'tir.

4.5.1. Fiil Çekimiyle İlgili Yanlışlık İçeren Örnekler

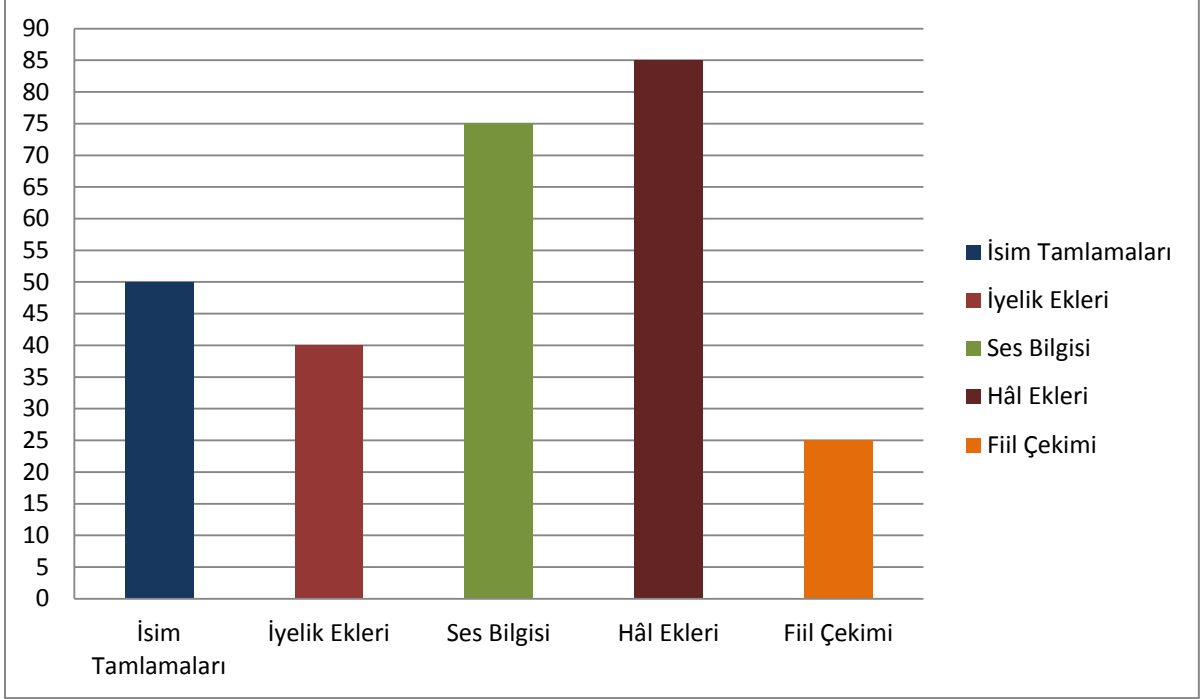
Yüksek lisansa başlacağım.

Sonra saat iki yuyuyorum.

Herkese teşekkür etiyorum.

Erken kalkmak istimiyorum.

5. Hataların Grafikselsel Gösterimi

Şekil 1: Hataların Grafikselsel Gösterimi

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma bulguları değerlendirildiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır.

1. Ana dili Arapça olan öğrenciler konuşma becerisi sınavlarında en çok hâl ekleri (% 85) konusunda yanlış yapmaktadırlar. Bu sebeple öğrencilere hâl eklerinin öğretimiyle ilgili daha farklı materyaller geliştirilmeli ve daha fazla örneklendirme yapılarak öğrencinin öğrenme düzeyi kontrol edilmelidir.

2. Öğrencilerin ses bilgisiyle ilgili yanlışları ise % 75 ile ikinci sırada yer almaktadır. Ses bilgisi konusu Türkçenin temeli olduğundan öğrencilere Türk alfabesi özellikle ünlü harflerin üzerinde durularak öğretilmelidir. A1 düzeyinde alfabe ile başlayan ünlü harf yanlışlarının üst seviyelere taşınmaması için öğrencinin alfabe öğrenme düzeyi kontrol edilmelidir. Ünlü uyumu, ünsüz yumuşaması, ünsüz benzeşmesi gibi ses bilgisi konularında tam öğrenme sağlanabilmesi için örneklendirmeler artırılmalıdır.

3. Yanlışlar açısından baktığımız zaman üçüncü sırada isim tamlamaları (%50) yer almaktadır. Belirtili ve belirtisiz isim tamlamaları üzerinde daha fazla durulmalı ve isim tamlamalarına gelen hâl ekleriyle ilgili materyaller çoğaltılmalıdır.

4. İyelik ekleri yanlışları (% 40) dördüncü sırada yer almaktadır. Öğrenci iyelik ekleri ile genellikle ek fiil geniş/şimdiki zamanı karıştırmaktadır. Bu karışıklığın önlenmesi için iki konu karşılaştırmalı olarak anlatılabilir.

5. Kip yanlışları(% 25) son sırada yer almaktadır. Bu yanlışların en aza indirilmesi için fiil çekimleri dikkatle anlatılmalı ve yardımcı ünsüz olan ‘y’nin kullanımıyla ilgili daha çok örnek verilmelidir. Ünlü daralmasının ve kuraldışı fiillerin üzerinde dikkatle durulmalıdır. Öğrencinin öğrenme sağlayıp sağlamadığı kontrol edilmelidir.

KAYNAKLAR

Açık, F. (2008). *Türkiye’de Yabancılara Türkçe Öğretilirken Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu, KKTC, [http://turkoloji.cu.edu.tr/\(ET.01.10.15\)](http://turkoloji.cu.edu.tr/(ET.01.10.15)).

Aksan, D. (2003). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dil Bilimi, 2. Baskı*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Alyılmaz, C. (2010). Türkçe Öğretiminin Sorunları. *Turkish Studies*, 5(3), 728–749.

Bölükbaş, F. (2011). Arap öğrencilerin Türkçe Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 6(3), 1357-1367.

Corder, S. P. (1967). *The Significance of Learners' Errors*, Reprinted in J.C.Richards (1974, 1984) *Error Analysis: Perspectives on Second Language Acquisition*. London: Longman, (pp. 19- 27).

Corder, S.P. (1971). Idiosyncratic Errors and Error Analysis. *IRAL*, 9(2), 147-159.

Corder, S. P. (1974). *Error Analysis*, In J. P. B. Allen and S. Pit Corder (eds.) *Techniques in Applied Linguistics* , London: Oxford University Press, (pp. 122-154).

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Öğrenme-Öğretme-Değerlendirme (2009). MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları, Ankara

Doğan, A. (1989). Yabancıların Türkçeyi Öğrenirken Karşılaştıkları Güçlükler ve Yaptıkları Bazı Hatalar. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 6(1-2), 259-261.

Karababa, C. (2009). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi ve Karşılaşılan Sorunlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 265–277.

Mert, E. L. (2013). Türkçe Öğretmen Adaylarının Dört Temel Dil Becerisine İlişkin Algılarının Meteforlar Aracılığıyla Analizi, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(27), 357-372.

Lado, R. (1957). *Linguistics Across Cultures: Applied Linguistics for Language Teachers*, Michigan: The University of Michigan Press.

Lado, R. (1964). *Language Teaching: A Scientific Approach*, McGraw-Hill.

Gülbahar, Y. ve Alper, A. (2009). Öğretim Teknolojileri Alanında Yapılan Araştırmalar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 93-111.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.